

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Aktivitetsplikten for kommuner og fylker

Carl Fredrik Riise – rådgiver hos LDO

Eksempelsak

- Storgata i Lillestrøm
- Ledelinjer på ville veier

- Forbud mot direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne
- Universell utforming av offentlig og privat virksomhet og individuell tilrettelegging

Diskriminerings – og tilgjengelighetsloven

- **§ 1. *Formål***

«Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Loven skal bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes.»

Generelt om § 9 – plikten til universell utforming

- Gjelder **virksomheter** rettet mot allmennheten (både offentlige og private)
- Plikten går ut på å sikre universell utforming av virksomhetens **alminnelige funksjon** så langt det ikke medfører en **uforholdsmessig byrde** for virksomheten.

«Uforholdsmessig byrde» etter DTL § 9

- Ved vurderingen av om utformingen eller tilretteleggingen medfører en uforholdsmessig byrde skal det særlig legges vekt på
  - Tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer
  - Hvorvidt virksomhetens alminnelige funksjon er av offentlig art
  - De nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
  - Virksomhetens ressurser
  - Sikkerhetsmessige hensyn
  - Vernehensyn

Forholdet til plan- og bygningsloven

- DTL § 9 gjelder for alle virksomheter rettet mot allmennheten
- Hva med virksomheter i nye bygg?

Ombudets erfaringer

- 304 klagesaker
- Larviksakene
- Er det tilstrekkelig med en individklagerett?

Aktivitetsplikt

- § 3 :

«Offentlige myndigheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme lovens formål.»

- Egen aktivitetsplikt knyttet til universell utforming i § 9

«Offentlig virksomhet skal arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten.»

Målet med aktivitetsplikt er å overvinne funksjonshemmende barrierer

- Det er ikke viktig hvordan barrieren har oppstått.
- Fokus er ikke på skyld
- Barrieren kan være et resultat av kulturforskjell for en bestemt gruppe eller et resultat av kultur i virksomheten – spiller ingen rolle.
- Dersom et forhold er en barriere, så skal den overvinnnes!

Aktivitetsplikten – Fordeler

- plikten er ikke avhengig av bevis på diskriminering
- plikten er *vedvarende*
- plikten gjelder *hele virksomheten*
- proaktive tiltak unngår en tilspisset situasjon
- proaktive tiltak synliggjør barrierer

Hva kan gjøres?

- Samarbeid
  - Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
  - Interesseorganisasjoner?
- Handlingsplaner
- «Tilgjengelighetsklausuler»?

Arbeidsmåte

- Saksbehandlingen i kommunen må legges opp slik at rådet får delta tidlig i utredning og planlegging
- Bidra med kunnskap til politikere og beslutningstakere
- Formalisere samarbeidet med funksjonshemmedes organisasjoner
- Øve påtrykk for gode løsninger for funksjonshemmede overfor politikerne
- Være en arena for drøfting
- Å sette dagsorden – være en pådriver
- Samarbeide med andre råd

Områder hvor rådene har et særskilt ”ansvar”

- Skoler og barnehager
  - Omfattes av reglene i § 9 – hovedløsningen skal være universelt utformet
- Reguleringsplaner
  - Kommunen er vedtaksorgan med mulighet for klage til fylkesmannen
- Pleie- og omsorgsplan
- Psykiatriplan
- Plan for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Boligprogram

Veien videre

- Felles kamp – viktig å tenke helhetlig

- Spørsmål?

Kontaktinformasjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Mariboesgate 13
OSLO

www.ldo.no

post@ldo.no

[Facebook: https://www.facebook.com/mittOmbud](https://www.facebook.com/mittOmbud)

Twitter: @mittOmbud

23 15 73 00